

Diplomatura de Postgrau en Dinamització Local Agroecològica

**Una formació singular per a promoure transicions
agroecològiques a nivell local**

Memòria de les 5 primeres edicions
(2014-2019)

Setembre 2020

POSTGRAU DINAMITZACIÓ
LOCAL AGROECOLÒGICA

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

arran de terra
Eines per la Dinamització
Local Agroecològica

Memòria elaborada per l'Equip promotor del Postgrau:

Laura Calvet-Mir
Marina Di Masso
Josep Espluga Trenc
Daniel López
Ariadna Pomar
Victòria Reyes-García
Guillem Tendero

Bellaterra, setembre de 2020.

POSTGRAU DINAMITZACIÓ
LOCAL AGROECOLÒGICA

Universitat Autònoma de Barcelona

Contacte:

coordinacio.postgrau.dlae@uab.cat

<http://dlae.cat/>

Índex

1. Què?	3
2. Per què?	4
3. Per a qui?	5
4. Quins continguts?	7
5. Quines docents?	8
6. Com?	9
7. Sessions presencials	11
8. Jornades PATT	13
9. Valoracions de l'alumnat	14
10. Amb quin impacte?	15
11. Equip Coordinador	21
12. Institucions organitzadores	23

1. Què?

“El Postgrau
DLAe respon a
una demanda
social a la que la
Universitat
intenta donar
resposta”

El **curs 2014-2015** vàrem posar en marxa la primera edició del curs de **Postgrau de Dinamització Local Agroecològica** de la UAB. Es tracta d'una formació interdisciplinària i innovadora, adreçada a formar persones expertes en dinamització territorial des d'un enfocament d'agroecologia i de sobirania alimentària.

Després de cinc edicions, hem elaborat aquesta Memòria especial per tal de fer balanç de l'experiència i visibilitzar les aportacions i potencialitats d'aquesta formació tan singular en l'àmbit acadèmic català.

El Postgrau de Dinamització Local Agroecològica és un dels resultats del Seminari que es va celebrar del 14 al 16 de desembre de 2012 a l'Escola de l'IGOP, a Barcelona. En aquest Seminari hi va participar gairebé un centenar de persones implicades en projectes agroecològics i de sobirania alimentària d'arreu de l'Estat, que hi van acudir per debatre a fons els problemes i les potencialitats dels models agroalimentaris alternatius.

Una de les propostes que va sorgir d'aquell Seminari va ser la necessitat de comptar amb una formació especialitzada per a dur a terme processos de dinamització local agroecològica (DLAe).

En aquell fòrum es va fer una primera definició del que hauria de ser la DLAe: una visió i una metodologia per a promoure la construcció, en l'àmbit local, de solucions als desequilibris que generen el sistema agroalimentari industrial i les polítiques de desenvolupament convencionals. En aquest sentit, la **DLAe és un paradigma d'anàlisi i intervenció que fomenta el desenvolupament participatiu de projectes de transició econòmica, social, ambiental i cultural envers la sostenibilitat.**

La proposta formativa respon a una demanda dels **moviments socials** de l'àmbit agroalimentari i de la sostenibilitat. En el disseny del Postgrau hi varen participar membres d'ASAC (Aliança per la Sobirania Alimentària de Catalunya) i de l'Àrea d'Agroecologia d'Ecologistes en Acció, juntament amb entitats acadèmiques com l'Institut de Govern i Polítiques Públiques i l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals de la UAB. Entre tots plegats es va donar forma a una formació en DLAe, entesa **com l'aplicació integrada de metodologies participatives per a l'aprofitament endogen dels recursos agro-silvo-ramaders, arquitectònics, naturals i paisatgístics locals, des de la perspectiva de l'agroecologia i la sobirania alimentària.**

Pràctiques metodològiques al Parc Agrari del Baix Llobregat (gener 2019)

2. Per què?

“Els escenaris de futur requereixen generar economies locals més resilients, justes i sostenibles”

El Postgrau DLAE ofereix **les eines teòriques i pràctiques per a dur a terme la transició agroecològica** a escala local.

L'actual sistema agroalimentari basat en la producció massiva d'aliments mitjançant el consum d'ingents recursos fòssils i una distribució orientada al mercat global, tot i haver generat grans quantitats d'aliments a preus baixos (subvencionats) per a bona part de la població, no ha aconseguit resoldre les mancances alimentàries de gairebé la quarta part de la humanitat, al temps que ha produït nombrosos impactes socials, econòmics, polítics i ambientals difícils d'ignorar, com la contaminació d'aqüífers, la pèrdua de biodiversitat, l'expansió dels desequilibris nutricionals, l'èxode rural o el neocolonialisme, entre altres.

Durant l'última dècada s'ha configurat un context global en forma d'una triple crisi que comporta seriosos dubtes sobre el futur d'aquest model agroalimentari: una **crisi energètica** a l'horitzó derivada del pic del petroli i del zenit de molts altres recursos naturals bàsics necessaris per articular sistemes energètics alternatius; una profunda **crisi econòmica** derivada d'un sistema d'especulació financera amb cada cop menys restriccions que ha erosionat el poder regulador dels estats i els ha situat en relacions de dependència respecte a les institucions financeres globals; i un conjunt d'alteracions ambientals classificades sota el nom de '**canvi climàtic**' amb conseqüències evidents sobre la producció agrària arreu del planeta. La situació resultant no sembla ser una crisi conjuntural, sinó més aviat una crisi sistèmica conseqüència lògica del model socioeconòmic imperant.

És raonable pensar que el sistema agroalimentari hegemònic durant l'últim mig segle (incloent producció, transformació, distribució, consum i gestió de residus) pot veure seriosament compromès el seu futur a causa de les previsibles disfuncions creades per aquest escenari global.

Davant aquests escenaris, té més sentit que mai dedicar esforços a **generar economies locals més resilients, justes i sostenibles**. I en aquesta tasca la DLAE hi pot jugar un paper central.

La DLAE tracta de mobilitzar tots els actors, recursos i capacitats de les societats locals; posa al centre de les estratègies de desenvolupament la pagesia i el coneixement agroecològic local; promou la reactivació de l'activitat agropecuària i el desenvolupament dels circuits curts de comercialització; i procura reforçar la capacitat que tenen les comunitats locals per a decidir com i amb quina finalitat s'han de gestionar alguns dels béns comuns més bàsics, com ara els aliments, la terra, l'aigua o les llavors.

D'acord amb els principis de l'agroecologia i la sobirania alimentària, els aliments es conceptualitzen com un **dret humà** enlloc de com una mercaderia, i es promou la complicitat dels actors locals al voltant de projectes de reconstrucció econòmica i comunitària a escala local.

3. Per a qui?

“El Postgrau DLAE s’adreça a tot tipus de persones interessades en la dinamització territorial de sistemes agroalimentaris”

El Postgrau DLAE s’adreça a qualsevol persona interessada a conèixer els conceptes teòrics i les eines pràctiques per a impulsar la transició agroecològica d’un territori. Es tracta d’una formació adient per a professionals com:

Tècnics/ques de l’administració local rural i periurbana, relacionats principalment amb l’àmbit de l’ocupació, de la planificació territorial, del medi ambient, de l’agricultura i ramaderia, de l’alimentació, etc.

Tècnics/ques de l’administració agrària d’àmbit supra-local, autonòmics o estatals, relacionats amb l’agricultura i ramaderia, el Desenvolupament Rural o els Espais Naturals Protegits.

Tècnics/ques d’assessoria privada per al Desenvolupament Rural Sostenible.

Emprenedors/es interessats en l’Economia Social relacionada amb l’Agricultura Ecològica i el Medi Rural sostenible.

Investigadors/es en Agroecologia i en Desenvolupament Rural sostenible.

Treballadors/es d’entitats de la societat civil relacionades amb l’Agroecologia i el Desenvolupament Rural Sostenible.

L’experiència dels cinc cursos realitzats fins ara ens mostra que és una formació adequada per persones de molt diferents àmbits disciplinars. Tot i que entre l’alumnat han predominat les persones provinents de les ciències agràries i de les ciències ambientals, s’han combinat amb perfils de disciplines acadèmiques molt variades, cosa que ha suposat un clar enriquiment de la formació impartida i rebuda. El Postgrau DLAE ha esdevingut, a més, un **fòrum híbrid** en el que s’hi barregen perfils activistes amb tècnics de l’administració pública.

Titulació de procedència	Edició 1 2014-2015	Edició 2 2015-2016	Edició 3 2016-2017	Edició 4 2017-2018	Edició 5 2018-2019	TOTAL
Antropologia	3	1			4	8
Arquitectura		1	1		1	3
Belles Arts	2			1	1	4
Biologia	1	2	5	1		9
Biotecnologia			1			1
Ciència Política		2				2
Ciències Ambientals	1	7	3	4	1	16
Ciències Econòmiques		1	3		2	6
Ciències Polítiques	2		2	2		6
Comunicació	1			3		4
Dret		1				1
Educació Social	1				1	2
Enginyeria Agrícola	4	10	5	7	6	32
Enginyeria de Camins		1				1
Enginyeria Industrial	1					1
Filologia Àrab				1		1
Filosofia	1					1
Geografia	1		2		1	4
Geologia	1				1	2
Història			1			1
Història de l’Art			1			1
Humanitats					1	1
Tècniques de Mercat			2			2
Psicologia		1	1			2
Publicitat i R. Públiques				1		1
Sociologia	6		1	3	3	13
Treball Social		2	1		1	4
Turisme	1	1	1			3
Veterinària / CTA	1	2		2	1	6
Sense títol (*)		1		1	1	3
Total alumnes	27	33	30	26	25	141

En definitiva, es tracta d'una formació atractiva per a titulats i titulades universitàries de procedències molt diverses, que tenen en comú l'interès per paradigmes alternatius que aposten per un desenvolupament més harmònic i equilibrat del territori i de la societat en el seu conjunt.

Cal dir que, en casos justificats, es facilita l'accés d'estudiants sense titulació universitària amb experiència professional i que, en cas de superar el programa, reben un certificat d'assistència i aprofitament en lloc del diploma de Postgrau oficial. En tres de les edicions fetes fins ara hem tingut persones en aquesta situació que han aportat molt a la dinàmica lectiva.

Procedència geogràfica de l'alumnat: Pel que fa a la seva procedència geogràfica, tot i que la majoria de l'alumnat fins ara ha estat de Catalunya, hi ha una presència rellevant d'altres Comunitats Autònomes de l'Estat, en particular del País Basc i del País Valencià.

Procedència geogràfica	Edició 1 2014-2015	Edició 2 2015-2016	Edició 3 2016-2017	Edició 4 2017-2018	Edició 5 2018-2019	TOTAL
Andalusia		1			1	2
Aragó			1	2		3
Castella-LM		1	1			2
Catalunya	24	20	16	18	13	91
Galícia				1		1
Illes Balears		1			1	2
Illes Canàries	1					1
Madrid		1	1	1	1	4
Navarra			2			2
País Basc	2	5	5	1		13
País Valencià		4	3	3	6	16
Itàlia			1			1
Mèxic					2	2
Brasil					1	1
Total alumnes	27	33	30	26	25	141

Foto de grup (parcial) de l'alumnat de la III Edició del Postgrau (curs 2016-2017)

Durant les cinc edicions del Postgrau DLAE, institucions com la **Diputació de Barcelona** i l'**Àrea Metropolitana de Barcelona**, així com diversos **ajuntaments**, han finançat projectes i ha aportat subvencions per a permetre que tècnics de desenvolupament local dels seus àmbits territorials poguessin realitzar el curs. És una mostra del **creixent interès de les administracions públiques** per fórmules alternatives de desenvolupament territorial basades en l'eix agroalimentari.

4. Quins continguts?

“Des d’una perspectiva participativa, el Postgrau DLAE se centra en la recuperació del coneixement agroecològic tradicional i en la generació de xarxes alimentàries alternatives”

Els continguts del Postgrau de DLAE van enfocats a ensenyar a interpretar els processos que afecten el món rural i l’agricultura urbana i periurbana, amb especial èmfasi en la **recuperació de coneixement agroecològic tradicional** i la **generació de xarxes alimentàries alternatives**. Tot plegat, des d’una perspectiva **participativa**, que situa la **producció agropecuària** al centre del desenvolupament territorial, econòmic i social.

El curs, de 6 mesos de durada i 30 crèdits ECTS, s’articula en cinc mòduls (de 6 ECTS cadascun), que al llarg del temps s’han anat modificant per adaptar-los a les necessitats formatives. El seu contingut actual és el següent:

Mòdul 1. L’agroecologia i la sobirania alimentària en un món rural en transformació

- Els camins de la modernització agrària: Despaguesització, desagrariació i globalització.
- La sobirania alimentària.
- Reestructuració rural i noves ruralitats.
- La transició agroecològica.
- Accés a la terra i a altres mitjans de producció.
- De l’agroecologia política a les polítiques agroecològiques.

Mòdul 2. Metodologies d’investigació-acció per a la transició agroecològica

- Disseny de processos participatius de planificació agroecològica.
- Metodologia i tècniques d’investigació qualitativa.
- Mètodes d’extensió agroecològica participativa

Mòdul 3. El coneixement ecològic tradicional en la transició agroecològica

- El pro-comú en la transició agroecològica.
- Coneixement ecològic tradicional.
- Recuperació i reproducció de recursos genètics tradicionals.
- Estratègies culturals per a les narratives de la sostenibilitat en la transició agroecològica.

Mòdul 4. Sistemes alimentaris alternatius per a la transició agroecològica

- Xarxes alimentàries alternatives i circuits curts de comercialització.
- La generació de confiança: Els Sistemes Participatius de Garantia.
- Agroecologia escolar.
- Altres economies per a la transició agroecològica.

Mòdul 5. Treball de Final de Postgrau (TFP)

Aquest mòdul és transversal a tot el curs i articula les tasques pràctiques plantejades a cada mòdul teòric. A l’inici del curs l’alumnat defineix un projecte de Dinamització Local Agroecològica en el que treballarà al llarg del curs.

En el moment d’escollir projectes, a cada estudiant se li assigna un/a tutor/a de l’equip docent que l’acompanyarà durant el procés d’elaboració del TFP. Per a aquelles persones que no comptin amb un projecte propi, el Postgrau ofereix un catàleg de projectes de DLAE. En aquest catàleg s’hi inclouen projectes reals en marxa en diferents territoris de Catalunya i recull una diversitat temàtica suficient per satisfer els diferents perfils i interessos de l’alumnat.

5. Quines docents?

“El professorat prové d’institucions molt variades, tant de l’àmbit acadèmic com de l’activista i professional, amb experiència contrastada en temes agroalimentaris i territorials”

La docència del Postgrau de DLAE és impartida per un ampli ventall de professorat de nombroses institucions i entitats, seleccionat per la seva contrastada expertesa en les diferents matèries que es tracten al llarg del curs. El cos docent actual està format per:

- **Laura Aceituno**, Instituto Madrileño de Investigación y Desarrollo Rural, Agrario y Alimentario (IMIDRA); Asociación La Troje (Madrid).
- **Laura Calvet-Mir**, Universitat Autònoma de Barcelona. Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals & Internet Interdisciplinary Institute (IN3-UOC).
- **Luis A. Camarero**, Universidad Nacional de Educación a Distancia, Departamento de Teoría, Metodología y Cambio Social.
- **Mamen Cuéllar**, Universidad de Córdoba, Instituto de Sociología y Estudios Campesinos
- **Marina Di Masso**, Universitat de Vic-UCC. Càtedra d’Agroecologia & Grup de Recerca en Societats, Polítiques i Comunitats Inclusives.
- **Mariona Espinet Blanch**, Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Ciències de l’Educació. Àrea de Didàctica de les Ciències Experimentals.
- **Josep Espluga Trenc**, Universitat Autònoma de Barcelona, Institut de Govern i Polítiques Públiques & Departament de Sociologia.
- **Gemma Flores-Pons**, Cooperativa l’Aresta.
- **Gloria Guzmán**, Universidad Pablo de Olavide (Sevilla), Laboratorio de Historia de los Agroecosistemas.
- **German Llerena**, Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Ciències de l’Educació. Àrea de Didàctica de les Ciències Experimentals.
- **Daniel López García**, Fundación Entretantos & Red de Ciudades por la Agroecología.
- **Ariadna Pomar**, Arran de terra SCCL & Institut de Govern i Polítiques Públiques (UAB).
- **Anaïs Sastre Morató**, Cooperativa l’Aresta.
- **Carles Soler**, Revista Soberanía Alimentaria, Biodiversidad y Culturas
- **Guillem Tendero**, Arran de Terra SCCL & Institut de Govern i Polítiques Públiques (UAB).

Al llarg de les cinc edicions realitzades han format part del cos docent les següents persones, que hi continuen vinculades com a professorat assessor:

- **Enrique Del Río Martín**, Asociación Proempleo, Asociación Volviendo al Campo.
- **Vanessa Freixa**, Associació Rurbans – Escola de Pastors.
- **Gonzalo Gamboa**, Universitat Autònoma de Barcelona, Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals.
- **Valerià Paül Carril**, Universidad de Santiago de Compostela. Departamento de Xeografía.
- **Marta G. Rivera-Ferre**, Universitat de Vic-UCC. Càtedra d’Agroecologia & Grup de Recerca en Societats, Polítiques i Comunitats Inclusives.
- **Jordi Rosell**, Universitat Autònoma de Barcelona. Departament d’Economia Aplicada.
- **Ruben Suriñach**, Revista Opciones – Xarxa d’Economia Social i Solidària.
- **Isabel Vara**, Universidad de Córdoba, Instituto de Sociología y Estudios Campesinos.
- **Lourdes Viladomiu**, Universitat Autònoma de Barcelona. Departament d’Economia Aplicada.
- **Ana Zazo**, Universidad del Bío-Bío (Concepción, Chile). Departamento de Planificación y Diseño Urbano.

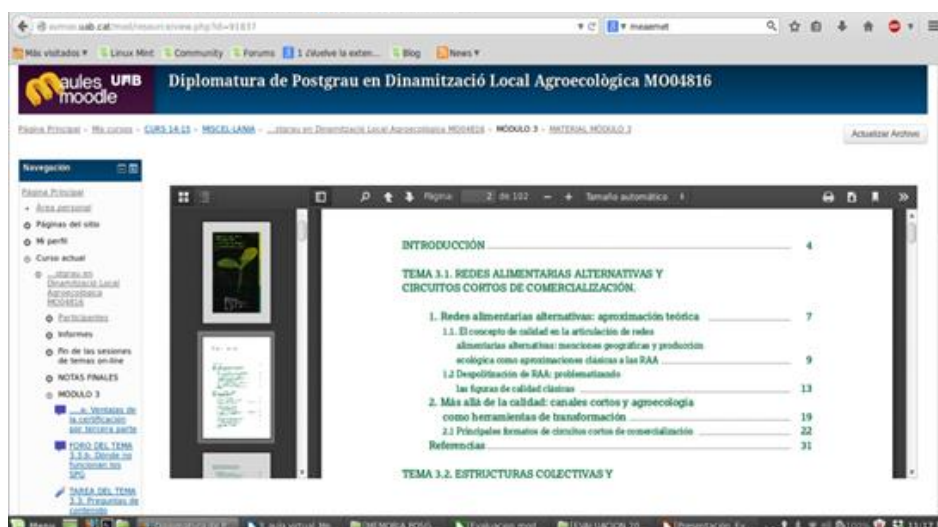
6. Com?

“El Postgrau DLAe es fa majoritàriament on-line, amb una pauta de treball setmanal, però també compta amb 45 hores presencials”

El Postgrau té un format **semipresencial**, que combina **sessions virtuals** i moments **presencials**. En la part en línia es tracten els coneixements teòrics, mentre que en la part presencial es posen en pràctica les metodologies participatives i es fan visites a iniciatives de DLAe del nostre territori.

A l'inici de cada mòdul l'alumnat té a la seva disposició un material didàctic interactiu, a través de la plataforma virtual de la UAB (l'aplicació de software lliure Moodle), un sistema de gestió de recursos que permet crear comunitats d'aprenentatge en línia. El material ha estat elaborat pel professorat específicament per al curs. Tots els mòduls combinen continguts teòrics i pràctics, que es complementen amb un gran nombre de recursos addicionals (recursos web, audiovisuals i textos).

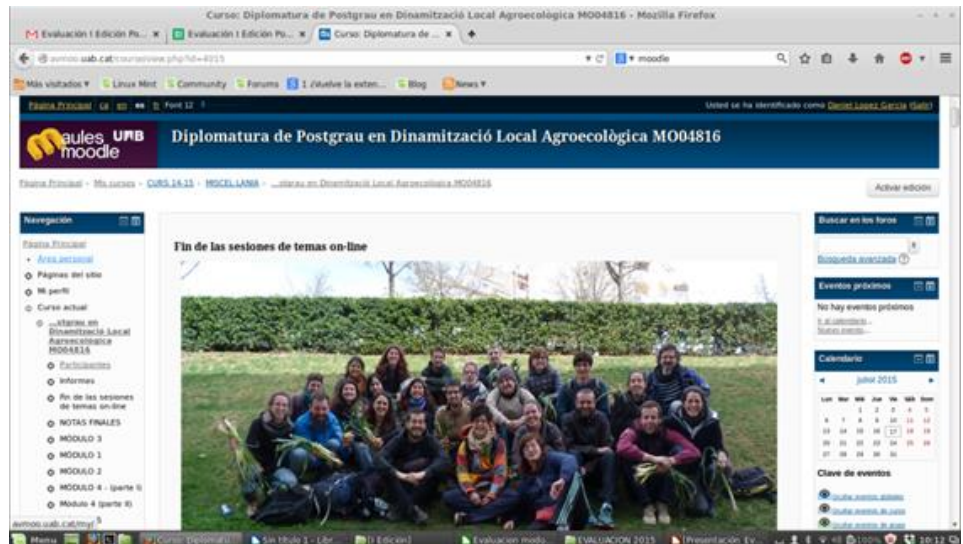
L'organització del treball és **setmanal**. Cada tema de cada mòdul es treballa durant una setmana, durant la qual l'alumnat llegeix el material, respon a un seguit de preguntes de contingut i reflexió, participa en un fòrum virtual i realitza tasques relacionades. Els debats sobre les qüestions clau de cada tema es duen a terme a través de l'aula Moodle.

Els temes que es debaten en els fòrums són molt variats, però en destaquen alguns pel nombre d'intervencions i per la qualitat o nivell dialèctic de les mateixes, com per exemple:

- El paper en la transició agroecològica dels diferents actors socials presents en l'àmbit local.
- La conflictiva relació entre actors locals i nous pobladors; així com entre societat civil i administració, a l'hora d'impulsar processos de DLAe.
- Les estratègies per la conservació dels usos agraris del sòl en cada context territorial i sociodemogràfic específic.
- La importància de les estratègies culturals de revalorització d'"allò agrari" per reforçar l'autoestima individual i col·lectiva en el medi rural i, per tant, la innovació i la transició agroecològica.
- Les tensions entre la producció "local" i la producció "de qualitat diferenciada" (ja sigui producció ecològica, IGP, DOP o altres) en les estratègies de diferenciació del producte i l'establiment de xarxes alimentàries alternatives.
- Els trets essencials que ha de tenir un "veritable" procés de DLAe.
- Etc.

Alguns fòrums se centren en la discussió de l'aplicació de diferents instruments metodològics als processos de DLAE, en relació amb els diferents contextos territorials i continguts dels TFP de l'alumnat. Així, s'han tractat aspectes com la construcció d'indicadors participatius; l'aplicació de diferents tècniques d'investigació social (entrevistes individuals o grupals, observació participant, etc.); o la idoneïtat de diferents sistemes de generació de confiança al llarg de la cadena de valor dels productes alimentaris, per cada context.

Captura de l'aula virtual del Postgrau DLAE, amb una imatge de grup (parcial) de l'alumnat de la I Edició (curs 2014-2015)

En alguns temes setmanals, i en acabar cada mòdul, es demana a l'alumnat realitzar una **tasca pràctica** mitjançant la qual s'han d'aplicar eines conceptuals i metodològiques de la DLAE als respectius Treballs de Fi de Postgrau (TFP). Aquestes tasques requereixen sovint la realització de treball de camp real per part de l'alumnat, i és tutoritzat per la seva persona referent de l'equip del Postgrau.

7. Sessions presen- cials

“Les hores
presencials es
distribueixen en
3 caps de
setmana al llarg
del curs, que es
dediquen a
visitar iniciatives
referents de
promoció de la
transició
agroecològica al
territori”

El treball on-line es complementa amb **45 hores de treball presencial**, organitzat en **3 caps de setmana** d'assistència obligatòria (de divendres-tarda a diumenge-migdia).

L'objectiu d'aquestes trobades és conèixer **experiències de transició agroecològica de referència** situades en diferents contextos territorials. En el marc d'aquestes visites s'aprofundeix en algunes dimensions teòriques del programa i, sobretot, es posen en pràctica diverses de les tècniques plantejades en el mòdul metodològic, tant **tècniques de recerca** com **tècniques participatives**. En cada sessió presencial, així mateix, es fa un simulació d'un taller participatiu (de diferent format cada cop), i es dedica temps i espai a les tutories col·lectives i individuals dels TFP.

Les sessions presencials es fan a l'inici, mitjan i final del curs, i es procura abastar diferents àmbits temàtics i territorials, com l'agricultura periurbana, el coneixement ecològic tradicional o les xarxes alimentàries alternatives. Els llocs i projectes visitats durant aquests cinc cursos s'han distribuït per tres zones amb agroecosistemes diferents: a) la zona metropolitana de Barcelona, amb predomini d'agricultura periurbana intensiva i una alta densitat de xarxes entre actors; b) la zona de la Catalunya interior, amb una agricultura cerealística i de secà i menor densitat de xarxes comercials; i c) la zona pirinenca, on predomina la ramaderia de muntanya i un teixit social allunyat dels grans centres urbans.

Zona A: Àrea Metropolitana de Barcelona

- Can Comas – Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat
- Cal Rosset (agricultura ecològica) – Parc Agrari del Baix Llobregat
- Cal Peretó (agricultura ecològica) – Parc Agrari del Baix Llobregat
- Espai Rural de Gallecs (Mollet, Vallès Oriental)
- Projecte de reactivació agrària del Pla de Palou (Granollers, Vallès Oriental)
- Can Masdeu (Barcelona).

Zona B: Catalunya Central

- Can Poc Oli - Escola Agrària de Manresa
- Esporus – Centre de Conservació de la Biodiversitat Cultivada (Manresa, Bages)
- Cal Cases (Santa Maria d'Oló, Bages)

Zona C: Pirineu

- Escola de Pastors de Catalunya (Rialp, Pallars Sobirà)
- Granja i formatgeria Girola (València d'Àneu, Pallars Sobirà)
- Projecte 'Al teu gust - Productes i productors del Pallars' (Tremp, Pallars Jussà).
- Obrador 'És Pallarès' – iniciativa gastronòmica ecològica i de proximitat (Tremp, Pallars Jussà).
- Celler Sauvella (Figuerola d'Orcau, Pallars Jussà).

Periòdicament, els projectes i zones a visitar es van renovant, de tal manera que amb el temps es puguin analitzar la majoria de les tipologies d'iniciatives de promoció de la transició agroecològica del territori català.

**Sessions presencials
– selecció d'imatges**

8. Jornades PATT

“Des del Postgrau s’organitzen anualment dues jornades temàtiques obertes al públic”

El Postgrau de DLAE organitza periòdicament jornades científiques i de demostració d’experiències relacionades amb els continguts i els plantejaments del curs. Habitualment, aquestes jornades es fan sota el paraigua del **Pla Anual de Transferència Tecnològica (PATT)** impulsat pel Departament d’Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya. Durant aquestes 5 edicions del Postgrau DLAE hem organitzat les següents Jornades PATT:

- ✓ **La Dinamització Local Agroecològica: una estratègia innovadora de desenvolupament local sostenible.** (16-01-2015)
- ✓ **Casos d’èxit de Dinamització Local Agroecològica.** (23-10-2015)
- ✓ **Polítiques públiques per a la transició agroecològica en l’àmbit local.** (08-04-2016)
- ✓ **Casos d’èxit de Dinamització Local Agroecològica.** (18-11-2016)
- ✓ **Agroecologia i economia social i solidària. Convergències en la teoria i la pràctica.** (24-03-2017)
- ✓ **Els sistemes alimentaris de les ciutats-regió: una mirada agroecològica.** (09-11-2017)
- ✓ **Agroecologia i economia feminista. Bones pràctiques per a la sostenibilitat de la vida.** (16-03-2018)
- ✓ **Menjadors escolars ecològics o agroecologia escolar?** (13-12-2018)
- ✓ **El paper de l’art en la transició agroecològica.** (22-03-2019)

Polítiques públiques per a la transició agroecològica en l'àmbit local
BARCELONA, divendres 8 d'abril de 2016

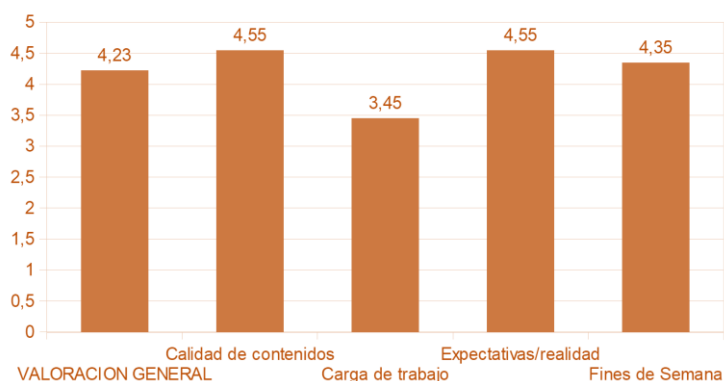
Agroecologia i economia social i solidària. Convergències en la teoria i la pràctica
BARCELONA, divendres 24 de març de 2017

Agroecologia i economia feminista: bones pràctiques per a la sostenibilitat de la vida
BARCELONA, divendres 16 de març de 2018

9. Valoracions de l'alumnat

“El nivell de satisfacció de l'alumnat amb el Postgrau es manté molt alt durant totes les edicions”

Cada curs es fa una avaluació del Postgrau de DLAE en el seu conjunt per part de l'alumnat, que s'organitza en dues parts. La primera part consisteix a la realització d'un **qüestionari virtual** amb els principals atributs d'avaluació del curs. La segona part es realitza el tercer cap de setmana presencial i consisteix en una devolució per part de l'equip promotor dels resultats del qüestionari, acompanyat d'un **debat** a fons amb l'alumnat. D'aquesta manera, cada curs es beneficia dels ajustaments derivats de l'avaluació i debats anteriors.

Si prenem els resultats dels qüestionaris d'avaluació dels cinc cursos realitzats, trobem que la valoració general del postgrau ha estat molt positiva (mitjana de 4,2 sobre 5). Els elements millor valorats han estat la qualitat dels continguts docents, l'ajustament entre expectatives i el que s'ha rebut, la part presencial i la plataforma on-line. Els elements menys valorats (si bé amb una alta puntuació) han estat la càrrega de treball i el poc temps disponible per a fer els TFP.

El Treball Final de Postgrau ha obtingut una valoració de 4,12 de mitjana sobre 5, sent 'interès de la vinculació del treball amb un projecte real l'element millor valorat, i la càrrega de treball i la dificultat dur a terme els TFP en temps real els elements pitjor valorats. Es valora de forma molt positiva que les tasques dels mòduls estiguin relacionades amb el desenvolupament dels TFP.

Sessió d'avaluació de la IV Edició del Postgrau DLAE (Tremp, 27 de maig de 2018)

10. Amb quin impacte?

“Els TFP han
ajutat a impulsar
més d'un
centenar de
projectes de
promoció de la
transició
agroecològica,
molts dels quals
s'han consolidat
amb el temps”

Els Treballs de Final de Postgrau (TFP), realitzats amb una metodologia d'investigació-acció, han estat una poderosa eina per a intervenir en la realitat. Des de la posada en marxa l'any 2014, el Postgrau de DLAE ha contribuït a impulsar **més d'un centenar de projectes agroecològics** amb la col·laboració de nombroses entitats, associacions, cooperatives i institucions públiques. D'aquesta manera, la majoria dels TFPs han contribuït en major o menor grau a promoure la transició agroecològica en els respectius territoris.

A continuació s'exposen els títols dels TFP realitzats, els territoris on s'han aplicat i les institucions i entitats que s'hi han vist implicades.

Hem organitzat la informació d'acord amb la següent classificació:

- Disseny de processos DLAE (diagnòs, plans d'acció, avaluacions)
- Accés a la terra / Bancs de terres
- Horts urbans / inclusió social
- Menjadors escolars / Agroecologia escolar
- Polítiques públiques en general
- Cultius, productes i varietats locals
- Producció / transformació
- Circuits curts de comercialització
- Educació / sensibilització

Visita a l'Escola de Pastors (Montenartró-Rialp, juny 2017)

**Disseny de
processos DLAE
(diagnosis, plans
d'acció,
avaluacions)**

Projecte	Territori	Institucions implicades
Dinamització agroecològica de l'espai agrari metropolità: estratègies per un nou model d'ordenació i gestió	Àrea Metropolitana de Barcelona	Àrea Metropolitana de Barcelona
Pla estratègic per a la Dinamització Local Agroecològica al municipi de Sant Cugat de Vallès (Barcelona)	Sant Cugat del Vallès	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Diagnòstic participatiu de sistema alimentari de Parc Natural de la Serra de Collserola.	Parc Natural Serra de Collserola	Parc Natural Serra de Collserola
Elaborar un diagnòstic inicial participatiu en l'àmbit agrícola a la Segarra.	La Segarra	
Diagnosi preliminar de la viabilitat per la creació d'un sistema participatiu de garantia (SPG) per part dels productors que utilitzen o produeixen espècies silvestres útils i varietats tradicionals a Catalunya	Catalunya	Eixarcolant
Disseny participatiu d'un procés de DLAE per a la promoció de la Producció Agroalimentària Ecològica en els Espais Naturals Protegits.	Montsant (Priorat)	Unitat de Producció Agroalimentària Ecològica & Servei d'Espais Naturals Protegits (Generalitat de Catalunya)
Disseny i posada en marxa d'algunes de les actuacions contingudes en la Fase de llançament de el Pla Agroecològic de Vallehermoso (La Gomera)	Vallehermoso. La Gomera (Canàries)	Ajuntament de Vallehermoso. La Gomera. (Canàries)
Desenvolupament agroecològic d'Orduña i la comarca Aiaraldea. Avaluació de la Transició Agroecològica del territori.	Comarca Aiaraldea, Bizkaia	Servicio de dinamización agroecológico Ekoizen Urduña
Dinamització Integral de l'Associació de Desenvolupament Comarcal Busturialdeko Garapen Iraunkorrerako Elkartea	Comarca de BUSTURIALDEA (Bizkaia)	Busturialdeko Garapen Iraunkorrerako Elkartea
Definició i posada en marxa d'una estratègia de comunicació, participació i seguiment del Pla d'Acció Integral per a la Defensa de l'Activitat i el Territori Agrícola de València de la regidoria d'Agricultura i Horta de l'Ajuntament de València.	València	Ajuntament de València
Sembrant Futur. Ecologia de Sabers per a la construcció comunitària agroecològica al territori d'Allariz (Ourense)	Municipio de Allariz, Ourense	GDR10 Limia-Arnoia
Diagnòstic del potencial agroecològic de les Garrigues Altes: reptes i oportunitats per a un sistema agroalimentari territorialitzat	Les Garrigues, Lleida.	Ateneu Cooperatiu Ponent Coopera; Asociación LEADER de Ponent; Ajuntament de la Granadella
Diagnòstic del sector primari de Sant Feliu de Llobregat	Sant Feliu de Llobregat	Ajuntament Sant Feliu de Llobregat
Agricultura al barri del Pont Vell	Ripollet	Ajuntament de Ripollet
Propostes per dinamitzar el Parc Agrari de Sabadell	Sabadell	Ajuntament de Sabadell
La producció agroecològica a Cardedeu	Cardedeu	Ajuntament de Cardedeu
Aproximació al Parc Rural de Montserrat des del municipi d'Esparreguera	Esparreguera	Ajuntament d'Esparreguera
Proposta per la dinamització agroecològica de la solana de Collserola	Barcelona	Ajuntament de Barcelona Parc Natural de la Serra de Collserola
Diagnosi de la transformació alimentària a Cardedeu	Cardedeu	Ajuntament de Cardedeu
Diagnosi per a la reactivació agrària. Una proposta agroecològica per a Canet de Mar	Canet de Mar	Ajuntament de Canet de Mar
Diagnosi participativa del parc agrari de Cal Trabal (L'Hospitalet de Llobregat)	Hospitalet de Llobregat	Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat
Reptes i oportunitats de la Agricultura Ecològica al Parc Agrari del Baix Llobregat: una aproximació	Baix Llobregat	Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat
Identificació i caracterització d'experiències agroecològiques a la comarca d'Osona	Osona	Càtedra d'Agroecologia i Sistemes Alimentaris (UVic-UCC)
La Xarxa Verda de la Vall de Rafamans. Proposta de dinamització agroecològica a Corbera de Llobregat	Valls de Rafamans i de Corbera de Llobregat	Associació Xarxa Verda, Ajuntament de Corbera de Llobregat
Diagnosi exploratòria del sector agrari a la Segarra per a valorar el seu potencial agroecològic.	La Segarra	Consell Comarcal de la Segarra. Promoció econòmica.
Definir i orientar un procés de transició agroecològica en el context social i territorial de la ciutat de Donostia-Sant Sebastià	Donostialdea	Asociación de Desarrollo Rural de la comarca de Donostialdea, Behemendi, Guztiona, Cluster del Sector Agroalimentario de Donostia
Disseny d'un procés de dinamització de l'horta ecològica al Bages	Bages	Projecte El Rebost del Bages (Xarxa de productes de la Terra, Diputació de Barcelona)
Diagnosi agroecològica sobre el mosaic agroforestal de les Muntanyes del Baix (Garraf-Ordal) amb Torrelles de Llobregat com a municipi pilot	Baix Llobregat	Àrea Metropolitana de Barcelona Ajuntament de Torrelles de Llobregat
Diagnòstic participatiu del potencial de transició agroecològica a les comarques de el Baix Cinca, Cinca Mitjà i la Llitera	Baix Cinca, Cinca Mig i la Llitera (Aragó)	
Diagnòstic participatiu del sector agrari al Baix Camp	Baix Camp	Banc de Terres del Baix Camp. Consell Comarcal del Baix Camp, Àrea de promoció econòmica

Accés a la terra /
Bancs de terres

Projecte	Territori	Institucions implicades
Diagnòstic tècnic i participatiu de l'estat actual de l'Horta de Godella i, de viabilitat de creació i funcionament d'un banc de terres municipal	L'Horta de Godella (València).	Ajuntament de Godella, València
Dinamització de les terres abandonades al Parc Agrari del Baix Llobregat	Baix Llobregat	Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat
Proposta participativa per facilitar l'accés a la terra de nova pagesia	Comarca de Busturialdea (Biscaia)	LURBIZI Proiektua
Viabilitat del Banc de Terres del projecte EcoCoop Garraf. Consolidació dels petits projectes empresarials d'agroecologia al Garraf	Garraf	Agència de Desenvolupament NODE Garraf

Horts urbans /
inclusió social

Projecte	Territori	Institucions implicades
Avaluació participativa dels Horts Socials de Montblanc	Montblanc (Conca de Barberà)	Consell Comarcal de la Conca de Barberà (Serveis Socials) Ajuntament de Montblanc Càritas & Associació Xicòria
Projecte d'inclusió social a través de la formació en agricultura ecològica a l'Ortiga.	Sant Cugat del Vallès	L'Ortiga
Horts socials comunitaris a sant Cugat del Vallès	Sant Cugat del Vallès	Ajuntament de sant Cugat del Vallès
Dinamització dels horts municipals de palau-Solità i Plegamans	Palau-Solità i Plegamans	Ajuntament de Palau-Solità i Plegamans
Diagnòstic dels horts urbans col·lectius que treballen amb persones en risc d'exclusió a Vitoria-Gasteiz. Propostes per a una dinamització local agroecològica d'aquestes experiències.	Vitoria-Gasteiz	
Horta Comunitària de Ca n'Anglada. Processos de sortida des de la perspectiva Agroecològica	Terrassa	Ajuntament de Terrassa
De el rescat social a l'agroecologia: Crear un projecte agroecològic per a la recuperació de persones en risc d'exclusió social, auxiliades en suport emocional i de subsistència.	Sitges (Garraf)	Ass. Taula del Tercer Sector d'Acció Social de Sitges

Menjadors
escolars /
Agroecologia
escolar

Projecte	Territori	Institucions implicades
Transició agroecològica al menjador de l'escola la Floresta, Sant Cugat de Vallès	Sant Cugat del Vallès	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
L'Agroecologia Escolar a l'escola Marta Mata de Barberà del Vallès	Barberà del Vallès	Ajuntament de Barberà del Vallès Escola Marta Mata
Contribució al desenvolupament de la Central de compres dinamitzada per l'Associació Menjadors Ecològics	Maresme	Associació Menjadors Ecològics
Transició dels menjadors escolars en la Comunitat Autònoma Basca: del model de gestió directa a un model de gestió pròpia	Mungia (Biscaia)	Escola i AMPA de Laukariz Veterinaris Sense Fronteres
Criteris de sostenibilitat per a la contractació del menjador escolar de CEIP 9 d'Octubre d'Alcàsser	Alcàsser (Horta Sud de València)	CEIP 9 d'Octubre Ajuntament d'Alcàsser
Diagnosi preliminar per a la implantació d'un menjador escolar sostenible al CEIP El Barranquet de Godella, País Valencià	Godella (València)	Ajuntament de Godella Escoles Públiques Consell Agrari Municipal CERA

Polítiques
públiques en
general

Projecte	Territori	Institucions implicades
Disseny de política d'ajudes alimentàries i connexió amb altres polítiques municipals	Barcelona	Ajuntament de Barcelona
Un model per garantir el dret a l'alimentació a Barcelona	Barcelona	Ajuntament de Barcelona
Les vores com a espais estratègics de dinamització agroecològica. Diagnosi de Torrelles de Llobregat com a pilot i punt de partida	Àrea Metropolitana de Barcelona	Àrea Metropolitana de Barcelona
Agroecologia als barris de la Punta i Natzeret	Barris de La Punta y Nazaret (València)	Associació de Veïns de Natzeret
Parc Agrari a Palma Nord. Recuperació de l'entorn de Fonts i de la Sèquia d'en Baster.	Palma de Mallorca	Govern Balear; Ajuntament de Palma de Mallorca; Universitat de les Illes Balears; Associació de Productors d'Agricultura Ecològica de Mallorca (APAEMA); Associació de Varietats locals; Justícia Alimentària; PERMAMED; GOB i Amics de la Terra.

**Cultius,
productes i
varietats locals**

Projecte	Territori	Institucions implicades
Analitzar la situació del garrofer i dissenyar d'estratègies de Dinamització Local.	Baix Ebre	Consorci del Baix Ebre i Montsià
Diagnosi i propostes de futur per a la promoció de l'oli d'Ullastrell	Ullastrell (Vallès Occidental)	Ajuntament d'Ullastrell
Dinamització local agroecològica de el sector de la tòfona silvestre al Lluçanès.	Lluçanès	Servei de Desenvolupament Rural del Consorci del Lluçanès.
Diagnosi d'estratègies de dinamització d'un cultiu agroecològic dintre de l'àmbit de la restauració. El cas del safrà de la Catalunya interior	Catalunya	Concarom SL
Oli del Montgrí	Baix Empordà	Parc natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter
Les varietats tradicionals del Lluçanès: proposta de treball per a la seva preservació	Lluçanès	Consorci del Lluçanès
Caracterització de les varietats locals d'Osona i dinamització del banc de llavors de Roda de Ter	Osona	Banc de llavors de roda de ter
Dinamització de varietats tradicionals de mongetes a la serra nord de Madrid	Madrid (Sierra Norte)	Asociación la Troje
La gastronomia com a forma d'aproximació a l'estudi de les varietats locals d'aliments a Oiartzun partint de el coneixement de les nostres àvies.	Oiartzun (Gipuzkoa)	Elika Kooperatiba
Produir "bona llavor" de manera participativa. (Xarxa d'agricultors orgànics per a la biodiversitat cultivada)	Regió del Véneto (Itàlia)	Rete di agricoltori organici per a la biodiversità cultivada
Coneixements ecològics tradicionals, elements per a la transició agroecològica al Valle de Puebla (Mèxic)	Valle de Puebla (Mèxic)	
Participació social i la contribució de la tecnologia per conservar el coneixement ecològic tradicional. Diagnòstic participatiu de la plataforma Conect-e després d'un any de funcionament	Península Ibèrica	Plataforma Conect-e. Compartiendo el conocimiento ecológico tradicional
Biblioteques de llavors. Diagnòstic a la península Ibèrica	Península Ibèrica	
Diagnosi de la viabilitat d'un banc de llavors al Maresme	Maresme	
Paper de les dones en el coneixement agroecològic tradicional i el maneig actual de la xufa.	Horta de valència	CERAI (Centre d'Estudis i Recerca en Agricultura Internacional)
Cultiu d'oliveres i producció d'oli ecològic al Massís del Montgrí	Baix Empordà	Parc Natural del Montgrí
Estratègies per la conservació de les varietats tradicionals a la comarca de la Selva	La Selva	Consell Comarcal de la Selva
Reptes i oportunitats del blat de moro escairat	Berguedà	Agència de Desenvolupament del Berguedà
Diagnosi per a la realització d'itineraris per a la incorporació de varietats tradicionals als cultius dels agricultors del Vallès Oriental. Creació d'una xarxa de productors agroecològics que contribueixi a produir llavors per incrementar el Banc de Llavors del Vallès Oriental	Vallès Oriental	Consell comarcal del Vallès Oriental Associació Llavors Orientals
La recuperació del cultiu de la vinya al Vallès Occidental Visió històrica, prospecció, anàlisi i oportunitats	Vallès Occidental	Consorci de Turisme del Vallès Occidental Xarxa de Productes de la Terra (Diputació de Barcelona)
Prospecció de la viabilitat d'explotacions d'oví i cabrum al Parc agroforestal de les muntanyes del Baix	Baix Llobregat	Consell Comarcal del Baix Llobregat. Conselleria de Medi Ambient.
Dinamització de la identificació «Carxofa Prat»	Baix Llobregat	Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat; Consell Comarcal del Baix Llobregat
Marca de garantia «Origen Cerdanya – Pirineus»	La Cerdanya	Consell Comarcal de la Cerdanya

**Producció /
transformació**

Projecte	Territori	Institucions implicades
Diagnòstic participatiu per a l'obertura d'una línia de producció ecològica de fruita seca a la Cooperativa Agrícola l'Avellanera	La Selva del Camp (Baix Camp)	Cooperativa Agrícola l'Avellanera; Ajuntament de La Selva del Camp
Suport a la transició a la ramaderia ecològica a la comarca del Sobrarbe	Sobrarbe (Aragó)	ASAPI (Asociación Aragonesa de Ganaderos de Bovinos de Raza Pirenaica) y FCQ (Fondo Común Quebrantahuesos)
Diagnosi d'acolliment de la nova pagesia en el projecte Boscos de Pastura del Lluçanès	Lluçanès	Consorci del Lluçanès
Estudi per a la implementació d'un espai-test agrari a Palou	Granollers	Ajuntament de Granollers
Diagnòstic participatiu de l'Associació Unida de Productor/xs Agroecològic/xs (AUPA) a Madrid.	Madrid	AUPA (Asociación Unida de Productorxs Agroecològicxs)
Impuls per la creació d'un Obrador comunitari a Sant Cugat del Vallès	Sant Cugat del Vallès	
Procés participatiu per recuperar la producció tradicional a la finca de Bellavista (Esporles, Mallorca).	Esporles (Mallorca)	Esporles agroecologia
Una incubadora agrària a Palou?	Granollers	Ajuntament de Granollers
Situació i perspectives de futur de la nova pagesia al Ripollès	Ripollès	Agència de Desenvolupament del Ripollès
Estudi d'implantació d'un escorxador mòbil a les comarques centrals valencianes (l'Alcoià, el Comtat, la Vall d'Albaida, la Safor, la Costera i la Marina Alta)	Comarques centrals valencianes	Col·lectiu L'Esquella

Circuits Curts de Comercialització (CCC)

Recuperació de l'escorxador municipal de Sort com a punt clau per al desenvolupament de la ramaderia de muntanya	Pallars Sobirà	
Procés de formació d'una cooperativa activa de productors agrícoles locals a Torrelles de Llobregat i implementació de circuits curts de comercialització al municipi	Torrelles de Llobregat	
Viabilitat d'una malteria gestionada de manera cooperativa per a cerveseries artesanes i microcerveseries	Vallès Oriental (Pla de Palou)	Ajuntament de Granollers – Programa Pla de Palou
La participació dels pagesos i productors en la presa de decisions del projecte del Molí d'Oli Comunitari de la Conca de Barberà	Conca de Barberà	Concactiva, Organisme Autònom de Desenvolupament de la Conca de Barberà,
Obrador col·lectiu com a espai de transformació social agroecològica social agroecològica social	Valladolid i entorn metropolità	Fundación Entretantos Ayuntamiento de Valladolid

Projecte	Territori	Institucions implicades
Promoció dels circuits curts de comercialització dels productes agroalimentaris a Cerdanya	La Cerdanya	DAAM, El Baridà, Leader Alt Urgell-Cerdanya, Associació Cuina Pirinenca, Associació Hotels i Càmpings de la Cerdanya
Xarxa de distribució a través de canals curts de comercialització	Província de Sevilla	BIO ALVERDE S.L., Cáritas Diocesana de Sevilla
Diagnòstic participatiu de mercat de venda directa	Comarca de Tierra Estella (Navarra)	Ajuntament d'Estella-Lizarra, (Navarra)
Dinamització d'una xarxa d'establiments de restauració que incloguin criteris de sobirania alimentària en la seua activitat.	València	Ajuntament de València
Possibilitats de crear nous canals curts als mercats de València: les noves tires de comptar	València	Ajuntament València. CERAI (Centro de Estudios Rurales y de Agricultura Internacional)
Acompanyament en l'elaboració d'un Pla de Treball per a la posada en marxa de la Ecotira	Horta de València	Ajuntament de València; Mercavalència; Comitè d'Agricultura Ecològica de la Comunitat Valenciana; CERAI
Creació d'un mercat de pagès a Cardedeu	Cardedeu	Ajuntament de Cardedeu
Comercialització de la vedella de la Closa (Alt Empordà)	Alt Empordà	Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà
Impuls del primer supermercat cooperatiu a Barcelona	Barcelona	Ajuntament de Barcelona
Dinamització de la Xarxa de Producció i Consum Ecològic del Vallès Occidental a través del desenvolupament d'una Fira Agroecològica periòdica	Vallès Occidental	Xarxa PiC Vallès
L'Arada: una experiència dinamitzadora. Prospecció per valorar la viabilitat de dissenyar i/o tirar endavant alguna iniciativa sota el paraigua d'una plataforma de distribució del producte local	Solsonès	L'Arada
Diagnosi participativa dels circuits curts de comercialització al Camp de Tarragona com a eina per fomentar la Transició Agroecològica	Camp de Tarragona	
Establiment de les bases per a l'organització d'un Sistema Participatiu de Garantia (SPG) a la comarca de la Manchuela	Comarca de La Manchuela (Albacete)	Asociación para el Desarrollo de La Manchuela
Acompanyament a la creació d'un espai de treball als canals curts de comercialització, en el marc de el Consell Alimentari de València	València	CERAI Ajuntament de València
Cuinant un Navàs sa, construint Circuits Curts de Comercialització. Diagnosi per l'establiment d'una central de compres a Navàs	Navàs i Catalunya Central	Ajuntament de Navàs
Diagnòstic i pla per a la creació d'un sistema cooperatiu de distribució agroecològica a Araba	Àlaba (País Basc)	BIONEKAZARITZA SASKIBARAZKI BIOALAI
Comercialització en circuits curts de les empreses familiars agroalimentàries de l'Alt Penedès	Alt Penedès	Consell Comarcal de l'Alt Penedès
Diagnòstic participat de la granja de llet Can Ventosa: venda multicanal com a proposta de diversificació d'activitats pel foment de la transició agroecològica del territori de Palou	Pla de Palou (Granollers)	
El transport i la logística en els projectes agroecològics de producció a la comarca del Vallès Oriental. Proposta de model d'investigació agroecològica sobre les necessitats de transport i la logística	Vallès Oriental	Ateneu Cooperatiu del Vallès Oriental La Magrana Vallesana Associació per la Recerca i l'Estudi de l'Agroecologia (AREA)
Projecte per a la creació d'una associació per al consum alimentari alternatiu. Procés participat englobat en una dinàmica de Sobirania Alimentària	Laudio (Àlaba)	Asamblea autogestionada de Laudio
El consum i les possibilitats de dinamització local agroecològica en un àrea urbana. Proposta d'impuls d'un circuit agroecològic de distribució i oferta de fruites i verdures ecològiques al barri del Poblenou de Barcelona	Poblenou (Barcelona)	Direcció de comerç i consum de l'Ajuntament de Barcelona
Els circuits curts de comercialització al Parc Agrari del Baix Llobregat: Les potencialitats de la provisió de productes hortofructícoles als menjadors ecològics escolars de la comarca	Baix Llobregat	Parc Agrari del Baix Llobregat

Educació / sensibilització

Projecte	Territori	Institucions implicades
Dinamització per a un consum conscient a Tarazona i El Moncayo	Comarca de Tarazona y El Moncayo	Ajuntament de Tarazona CERAi (Centre d'Estudis i Recerca en Agricultura Internacional)
Diagnosi de la creació aula ambiental al barri de Porta (Barcelona)	Barri de porta (Barcelona)	Porta'm a l'hort (pla buits del barri de porta, Barcelona)
Els reptes de l'Escola de Pastors i possibles accions per superar-los	Pallars Sobirà	Escola de Pastors de Catalunya
De la web a la xarxa: relats de dinamització de l'Ecomuseu del Blat	Plana de Vic	Ecomuseu del Blat
Cuidar l'horta per alimentar la vida. Una aproximació als coneixements i pràctiques agroalimentàries de dones i persones migrades a l'Horta de Serrallonga (Vic). Necessitats, desitjos i potencialitats.	Vic i comarca d'Osona	Càtedra d'Agroecologia i Sistemes Alimentaris (UVic-UCC)
Agroecologia i Educació. Assaig sobre les possibilitats i camins per dinamitzar processos cap a la transició agroecològica a territoris fragmentats. El cas de la Bioregió Ebre-Cantàbric i la Quadrilla d'Añana, (Àlaba).	Añana (Àlaba)	
Projecte Pilot d'actuació Agroecològica a l'Escola d'Hostaleria de L'Hospitalet de Llobregat	L'Hospitalet de Llobregat	Àrea de Coordinació, Planificació, Desenvolupament Econòmic i Ocupació de L'Hospitalet de Llobregat

Foto de grup (parcial) de l'alumnat de la V Edició (curs 2018-2019)

DLAE

11. Equip Coordina- dor del Postgrau DLAe

Laura Calvet Mir. Coordinadora del Mòdul 3, sobre *El Coneixement Ecològic Tradicional en la Transició*

Agroecològica. És coordinadora de recerca del projecte LICCI (Indicadors Locals dels Impactes del Canvi Climàtic, www.licci.eu) a l'ICTA (UAB) i investigadora vinculada a

l'Internet Interdisciplinary Institute (IN3) de la UOC. És llicenciada i doctora en Ciències Ambientals per la UAB. Ha treballat en projectes interdisciplinaris nacionals i internacionals des de 2007 amb antropòlegs, sociòlegs, biòlegs, agrònoms, economistes, urbanistes i arquitectes paisatgistes, entre d'altres. Les seves línies d'investigació se centren en l'agroecologia, l'etnoecologia, el coneixement ecològic tradicional, el canvi climàtic, la conservació de la biodiversitat, els serveis dels ecosistemes, l'ecologia política, i l'anàlisi de xarxes socials per millorar la governança dels recursos naturals.

Marina Di Masso Tarditti. Coordinadora del Mòdul 4, sobre *Sistemes Alimentaris Alternatius per a la Transició*

Agroecològica. És investigadora a la Càtedra d'Agroecologia i Sistemes Alimentaris de la Universitat de Vic i membre de la Càtedra UNESCO Dones, Desenvolupament i Cultures i del grup

de recerca en Societats, Polítiques i Comunitats Inclusives de la mateixa universitat. Llicenciada en Ciències Ambientals i Doctora en Sociologia. Especialitzada en sistemes agroalimentaris alternatius i en les sinèrgies entre l'agroecologia i altres perspectives d'economia crítica, en particular amb l'economia feminista, per a la promoció d'alternatives socioeconòmiques àmplies. Ha coordinat el projecte 'Crisi i alternatives en femení', sobre els impactes de la crisi en les dones a Catalunya i la construcció d'alternatives des de l'economia social i solidària. És docent també del Màster interuniversitari en Polítiques Socials i Acció Comunitària.

Josep Espluga Trenc. Co-director acadèmic del Postgrau i coordinador del Mòdul 2, sobre *Metodologies d'investigació-acció per a la Transició Agroecològica*

Agroecològica. És professor del Departament de Sociologia de la UAB i investigador de l'IGOP. És llicenciat en Ciències Polítiques i Sociologia i Doctor en Sociologia. Està especialitzat en sociologia de la salut, territori

i medi ambient, amb particular èmfasi en la percepció social del risc, els conflictes socioambientals i la participació ciutadana, matèries sobre les quals ha impartit docència en diversos graus universitaris (Ciències Ambientals, Biotecnologia, Relacions Laborals, Periodisme i Sociologia). És col·laborador del Grup de Recerca sobre Agricultura, Ramaderia i Alimentació en la Globalització (ARAG-UAB) i coordinador del Minor en Desenvolupament Sostenible i Ciutadania Global de la UAB.

Daniel López García. Fundador i promotor del Postgrau i membre de l'Equip Coordinador durant les 5 primeres edicions. És investigador de la Fundación Entretantos y vinculat amb les Universitats Pablo de Olavide (Sevilla); del País Basc (UPV/EHU); i la UAB; i treballa també com a consultor independent. És biòleg i Doctor en Agroecologia per la Universidad Internacional de Andalucía. Ha treballat en diversos projectes internacionals de recerca, així com en nombrosos projectes de dinamització local agroecològica. Ha escrit diversos articles, manuals i llibres sobre aspectes relacionats amb la DLAe i és expert en metodologies participatives per la transició agroecològica i les xarxes alimentàries alternatives.

Ariadna Pomar León. Coordinadora del Mòdul 5, dedicat als *Treballs Finals de Postgrau*. Sòcia fundadora de la cooperativa de treball associat sense ànim de lucre Arran de terra, des d'on realitza la seva activitat professional des de 2016. Llicenciada en Ciències Ambientals, té un Màster en Participació i Polítiques Locals per la UAB. Ha participat en diversos projectes d'investigació, així com en iniciatives de formació, divulgació i sensibilització entorn a la sostenibilitat i l'Agroecologia. Actualment les seves línies de treball se centren en la promoció de la Dinamització Local Agroecològica, l'Agroecologia, la Sobirania Alimentària i l'Economia Social i Solidària.

Victòria Reyes-García. Co-directora acadèmica del Postgrau. És Doctora en Antropologia i investigadora ICREA a l'ICTA-UAB. La seva recerca se centra en els beneficis generats pel coneixement ecològic local i en els efectes que l'economia de mercat provoca en aquest coneixement. És coordinadora del Laboratori de Etnoecologia a l'ICTA-UAB, i té una àmplia experiència en investigacions multidisciplinàries col·laboratives amb antropòlegs culturals i físics, agrònoms, biòlegs i economistes. Té més de cinquanta publicacions en revistes indexades i actualment coordina projectes de recerca a Bolívia, Índia i Espanya.

Guillem Tendero Acín. Coordinador del Mòdul 1, sobre *L'Agroecologia i la Sobirania Alimentària en un món social en transformació*. És soci fundador de la cooperativa de treball associat sense ànim de lucre Arran de terra, des d'on desenvolupa la seva activitat professional des del 2016. És Llicenciat en Ciències Ambientals i té un Màster en Estudis Ambientals per la UAB. Ha treballat en diversos projectes nacionals i europeus de recerca, així com en nombroses iniciatives de formació, sensibilització i divulgació. Ha escrit nombrosos articles i és coautor de diversos manuals i llibres sobre Agroecologia, Sobirania Alimentària i Dinamització Local Agroecològica. Les seves línies de treball es centren en la promoció de l'Agroecologia, la Sobirania Alimentària i la Dinamització Local Agroecològica

12. Institucions organitzadores

La **Diplomatura de Postgrau en Dinamització Local Agroecològica** ha estat dissenyada i desenvolupada per un equip multidisciplinari integrat per set persones vinculades a dos instituts de recerca de la Universitat Autònoma de Barcelona i a una cooperativa de treball associat.

L'**Institut de Govern i Polítiques Públiques** (IGOP) creat el 2001, és un institut universitari de recerca que reuneix professorat i investigadors/es de diferents ciències socials (ciències polítiques, sociologia, geografia, economia, antropologia, etc.). El seu principal objectiu és la recerca en polítiques públiques, polítiques socials i gestió pública, així com generar un espai de formació, d'aprenentatge mutu i de recerca en els processos de transformació social. Les àrees on actualment concentra més activitat investigadora són les de innovació democràtica, gestió pública, polítiques socials, urbanes i de sostenibilitat, en diferents nivells de govern (Unió Europea, estatal, regional i local) i àmbits d'actuació (social, ambiental, educació, participació, seguretat...), amb especial atenció a la participació ciutadana en els processos de presa de decisions. L'IGOP gestiona formació de segon i tercer cicle en forma de màsters, postgraus i doctorat.

L'**Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental** (ICTA) té com a missió promoure, desenvolupar i difondre recerca, així com formar investigador/es per a contribuir a la comprensió del medi ambient i la resolució dels reptes de la seva integració amb la societat. L'ICTA es va crear el 1996 amb els objectius de: ser un lloc d'intercanvi i de debat entre investigador/es de diferents disciplines; impulsar i promoure la recerca en ciències ambientals; col·laborar en tasques de formació en ciències ambientals coordinant i impulsant els estudis de màster i doctorat, així com la formació continuada en aquest àmbit; crear un pont entre la universitat i la societat per afavorir i promoure el diàleg social i la reflexió entorn el medi ambient i el territori; oferir una estructura de recerca i assessorament científic i tècnic i eines metodològiques per afrontar la gestió socioambiental en les diferents escales.

Arran de Terra és una cooperativa de treball associat sense ànim de lucre format per persones amb una formació acadèmica interdisciplinària, que integra aportacions de les ciències naturals i les ciències socials, amb una dilatada experiència laboral en recerca, divulgació, formació i dinamització d'iniciatives locals de Transició Agroecològica.

POSTGRAU DINAMITZACIÓ
LOCAL AGROECOLÒGICA

coordinacio.postgrau.dlae@uab.cat

<http://dlae.cat/>

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

IGOP
Institut de
Govern i
Polítiques
Públiques

icta

Eines per la Dinamització
Local Agroecològica
arran de terra